

**LIETUVOS ARBITRAŽO ASOCIACIJOS (LAA) VISUOTINIO NARIŲ SUSIRINKIMO (VNS)
SPRENDIMAS**

2016 m. balandžio 29 d. Nr. 1/16/6-13

Vilnius

**DĖL TARPTAUTINIO IR VIDINIO VERSLO SANDORIŲ (KONTRAKTŲ, SUTARČIŲ) LAA REKOMENDUOJAMŲ
PAVYZDINIŲ ARBITRAŽO IR MEDIACIJOS IŠLYGŲ SĄVADO PATVIRTINIMO**

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo I skyriaus 5 str. 4 d. (Žin., 2012, 76-3932) nuostatomis bei remiantis LAA Įstatų 7.2.6 punkto taisyklėmis, Lietuvos arbitražo asociacijos (LAA) Visuotinis narių susirinkimas (VNS) nusprendžia:

1. Patvirtinti pridedamą „Tarptautinio ir vidinio verslo sandorių (kontraktų, sutarčių) LAA rekomenduojamų pavyzdinių arbitražo ir mediacijos išlygų sąvadą“ (toliau – Sąvadas).
2. Pateikti šį Tvarkos aprašą paskelbti LR Seimo kanceliarijos Teisės aktų registre ir interneto tinklalapyje.
3. Nustatyti, kad šis Tvarkos aprašas įsigalioja nuo jo paskelbimo LR Seimo kanceliarijos Teisės aktų registre dienos.
4. Pripažinti netekusiais galios LAA VNS 2009-04-03 d. sprendimu Nr. 7 patvirtintą „Tarptautinio kontrakto (sutarties) pavyzdinių arbitražo išlygų sąvadą“ (Žin., 2009, Nr. 50-2030) ir LAA VNS 2009-04-03 d. sprendimu Nr. 8 patvirtintą „Vidinio verslo sutarties pavyzdinių arbitražo išlygų sąvadą“ (Žin., 2009, Nr. 50-2031).

Sprendimas priimtas vienbalsiai.

LAA Visuotinio narių susirinkimo pirmininkas

Juozas Šatas

LAA Visuotinio narių susirinkimo sekretorė

Aurelija Maldutytė

**TARPTAUTINIO IR VIDINIO VERSLO SANDORIŲ (KONTRAKTŲ, SUTARČIŲ) LAA
REKOMENDUOJAMŲ PAVYZDINIŲ ARBITRAŽO IR MEDIACIJOS IŠLYGŲ SĄVADAS**

Patvirtinta

Lietuvos arbitražo asociacijos (LAA)

Visuotinio narių susirinkimo (VNS)

2016 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. 1/16/6-13

1. VTNKA administruojamo bendros kompetencijos arbitražo teismo išlygų, įrašomų į tarptautinio verslo sandorius (kontraktus), pavyzdinės formos

Ūkio subjektams – tarptautinio verslo (komercinių) sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su užsienio partneriais kontraktų (verslo sutarčių) kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam bendros kompetencijos Tarptautinio komercinio arbitražo teismui, siūloma įrašyti juose (jose) šios rūšies sandoriams taikytiną šią tipinę arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nereguluotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam bendros kompetencijos Tarptautinio komercinio arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente nustatyta tvarka“.

Anglu kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to the arbitral tribunal of general competence of the International Commercial Arbitration, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and in accordance with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association)".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано суду общей компетенции Международного коммерческого арбитража, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом

арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией”.

Esant bet kurios sandorio šalies (ypač užsienio partnerio) pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos (tipinės) VTNKA administruojamo arbitražo teismo išlygos, tarptautinį verslo sandorį įforminančiame kontrakte (verslo sutartyje) gali būti įrašoma šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirenkamos) arbitražo institucijos išlyga:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai arbitražo institucijai, pagal joje galiojantį arbitražo procedūros reglamentą, arba perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam bendros kompetencijos Tarptautinio komercinio arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente nustatyta tvarka”.

Anglų kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to an arbitration institution selected by the claimant to resolve in accordance with its arbitration rules, or shall be submitted to the arbitral tribunal of general competence of the International Commercial Arbitration, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association)”.

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано в истцом выбранное арбитражное учреждение, для разрешения в соответствии с действующим в нём арбитражным регламентом, или передано суду общей компетенции Международного коммерческого арбитража, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией”.

2. VTNKA administruojamo bendros kompetencijos arbitražo teismo išlygų, įrašomų į vidinius verslo sandorius (sutartis), pavyzdinės formos

Ūkio subjektams – vidinio verslo (komercinių) sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su vietiniais verslo partneriais sutarčių kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam bendros kompetencijos Nacionalinio komercinio arbitražo teismui, siūloma įrašyti jose šios rūšies sandoriams taikytiną šią tipinę arbitražo teismo išlygą:

"Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam bendros kompetencijos Nacionalinio komercinio arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente nustatyta tvarka”.

Esant bet kurios sandorio šalies pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos tipinės išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA administruojamam arbitražo teismui, vidinio verslo sandorį įforminančioje sutartyje gali būti įrašoma šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirenkamos) teismo ar arbitražo jurisdikcijos išlyga:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai teisminei institucijai: kompetentingam valstybės teismui arba VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam bendros kompetencijos Nacionalinio komercinio arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente nustatyta tvarka“.

3. VTNKA administruojamų specializuotų (specialios kompetencijos) arbitražo teismų išlygų, įrašomų į verslo sandorius (kontraktus, sutartis), pavyzdinės formos

3.1. Jūrinio verslo sandorio (kontrakto, sutarties) pavyzdinės Jūrinio arbitražo teismo išlygos

Ūkio subjektams – tarptautinių jūrinio verslo sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su užsienio partneriais kontraktų (komercinių sutarčių) kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Tarptautinio komercinio arbitražo (TKA) specializuotam Jūrinio arbitražo teismui (tribunolui), siūloma įrašyti juose (jose) šios rūšies verslo sandoriams taikytiną šią tipinę specialios kompetencijos Jūrinio arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nereguluojamas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Jūrinio arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo I Priede nustatyta jūrinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Anglu kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to the specialized Maritime Court of Arbitration, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex I on hearing international business disputes arising from marine commercial activity".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон, путём медиации либо иного посредничества, будет передано специализированному Морскому арбитражному суду, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также положениями Приложения I к нему, устанавливающими порядок рассмотрение коммерческих споров, возникающих из предпринимательства в области морского хозяйства".

Esant bet kurios sandorio šalies (ypač užsienio partnerio) pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos tipinės išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA specializuotam Jūrinio arbitražo teismui, šios rūšies tarptautinio verslo sandorį įforminančiame kontrakte (sutartyje) gali būti įrašoma šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirenkamos) arbitražo institucijos išlyga:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nereguluojamas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai arbitražo institucijai, pagal joje galiojantį arbitražo procedūros reglamentą, arba perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Jūrinio arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo I Priede nustatyta jūrinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Anglu kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to an arbitration institution selected by the claimant to resolve in accordance with its arbitration rules, or shall be submitted to the specialized Maritime Court of Arbitration, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex I on hearing international business disputes arising from marine commercial activity".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано в истцом выбранное арбитражное учреждение, для разрешения в соответствии с действующим в нём арбитражным регламентом, или передано специализированному Морскому арбитражному суду, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также

положениями Приложения I к нему, устанавливающими порядок рассмотрение коммерческих споров, возникающих из предпринимательства в области морского хозяйства”.

Ūkio subjektams – Lietuvos vidinių jūrinio verslo sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su vietiniais verslo partneriais sutarčių kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Nacionalinio komercinio arbitražo (NKA) specializuotam Jūrinio arbitražo teismui, siūloma įrašyti jose šios rūšies verslo sandoriams taikytiną šią tipinę specialios kompetencijos Jūrinio arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nereguluojamas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Jūrinio arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo I Priede nustatyta jūrinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Esant bet kurios arba abiejų vidinio jūrinio verslo sandorio šalių pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos (tipinės) specializuoto Jūrinio arbitražo teismo išlygos, sandorį įforminančioje sutartyje gali būti įrašoma šio pavyzdžio vietiniams jūrinio verslo sandoriams taikytina alternatyvios (ieškovo pasirinktos) teismo ar arbitražo jurisdikcijos išlyga:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nereguluojamas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai teisminei institucijai: kompetentingam valstybiniam teismui arba VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Jūrinio arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo I Priede nustatyta jūrinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

3.2. Energetinio verslo sandorio (kontrakto, sutarties) pavyzdinės Energetikos arbitražo teismo išlygos

Ūkio subjektams – tarptautinių energetinio verslo (komercinių) sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su užsienio partneriais kontraktų (komercinių sutarčių) kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Tarptautinio komercinio arbitražo (TKA) specializuotam Energetikos arbitražo teismui (tribunolui), siūloma įrašyti juose (jose) šios rūšies sandoriams taikytiną šią tipinę specialios kompetencijos Energetikos arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nereguluojamas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Energetikos arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo II Priede nustatyta energetinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Anglų kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to the specialized Arbitration Court of Energy, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex II on hearing international business disputes arising from energy commercial activity”.

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано специализированному Арбитражному суду энергетики, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также положениями Приложения II к нему, устанавливающими порядок рассмотрение коммерческих споров, возникающих из предпринимательства в области энергетики”.

Esant bet kurios sandorio šalies (ypač užsienio partnerio) pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos tipinės išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA specializuotam Energetikos arbitražo teismui, tarptautinį energetinio verslo sandorį įforminančiame kontrakte (verslo sutartyje) gali būti įrašoma šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirinktos) arbitražo institucijos išlyga:

„Bet koks ginčas ar nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai arbitražo institucijai, pagal joje galiojantį arbitražo procedūros reglamentą, arba perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Energetikos arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo II Priede nustatyta energetinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Anglų kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to an arbitration institution selected by the claimant to resolve in accordance with its arbitration rules, or shall be submitted to the specialized Arbitration Court of Energy, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex II on hearing international business disputes arising from energy commercial activity".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано в истцом выбранное арбитражное учреждение, для разрешения в соответствии с действующим в нём арбитражным регламентом, или передано специализированному Арбитражному суду энергетики, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также положениями Приложения II к нему, устанавливающими порядок рассмотрение коммерческих споров, возникающих из предпринимательства в области энергетики".

Ūkio subjektams – Lietuvos vidinių energetinio verslo sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su vietiniais verslo partneriais sutarčių kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Nacionalinio komercinio arbitražo (NKA) specializuotam Energetikos arbitražo teismui, siūloma įrašyti jose šios rūšies sandoriams taikytiną šią tipinę specialios kompetencijos Energetikos arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas ar nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Energetikos arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo II Priede nustatyta energetinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Esant bet kurios arba abiejų vidinio energetinio verslo sandorio šalių pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos (tipinės) išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA specializuotam Energetikos arbitražo teismui, sandorį įforminančioje sutartyje gali būti įrašoma šios rūšies verslo sandoriams taikytina šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirenkamos) teismo arba arbitražo jurisdikcijos išlyga:

„Bet koks ginčas ar nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai teisminei institucijai: kompetentingam valstybiniam teismui arba VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Energetikos arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo II Priede nustatyta energetinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

3.3. Statybų verslo sandorio (kontrakto, sutarties) pavyzdinės Statybų arbitražo teismo išlygos

Ūkio subjektams – tarptautinių statybų verslo sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su užsienio partneriais kontraktų (komercinių sutarčių) kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Tarptautinio komercinio arbitražo (TKA) specializuotam Statybų arbitražo teismui (tribunolui), siūloma įrašyti juose (jose) šios rūšies sandoriams taikytiną šią tipinę specialios kompetencijos Statybų arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Statybų arbitražo teismui, galutinai

išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo III Priede nustatyta statybų verslo ginčų nagrinėjimo tvarka".

Anglų kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to the specialized Arbitration Court of Construction, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex III on hearing international business disputes arising from construction commercial activity".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано специализированному Арбитражному суду строительства, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражем, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также положениями Приложения III к нему, устанавливающими порядок рассмотрения коммерческих споров, возникающих из предпринимательства в области строительства".

Esant bet kurios sandorio šalies (ypač užsienio partnerio) pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos tipinės išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA specializuotam Statybų arbitražo teismui, tarptautinį statybų sandorį įforminančiame kontrakte (sutartyje) gali būti įrašoma šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirinktos) arbitražo institucijos išlyga:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai arbitražo institucijai, pagal joje galiojantį arbitražo procedūros reglamentą, arba perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Statybų arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo III Priede nustatyta statybų verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Anglų kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to an arbitration institution selected by the claimant to resolve in accordance with its arbitration rules, or shall be submitted to the specialized Arbitration Court of Construction, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex III on hearing international business disputes arising from construction commercial activity".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано в истцом выбранное арбитражное учреждение, для разрешения в соответствии с действующим в нём арбитражным регламентом, или передано специализированному Арбитражному суду строительства, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражем, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также положениями Приложения III к нему, устанавливающими порядок рассмотрения коммерческих споров, возникающих из предпринимательства в области строительства".

Ūkio subjektams – Lietuvos vidinių statybinio verslo sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su vietiniais verslo partneriais sutarčių kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Nacionalinio komercinio arbitražo (NKA) specializuotam Statybų arbitražo teismui, siūloma įrašyti jose šios rūšies vidiniams sandoriams taikytiną šią tipinę specialios kompetencijos Statybų arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Statybų arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo III Priede nustatyta statybų verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Esant bet kurios arba abiejų vidaus statybinio verslo sandorio šalių pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos (tipinės) išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA specializuotam Statybų arbitražo teismui, sandorį įforminančioje sutartyje gali būti įrašoma šios rūšies vidiniams sandoriams taikytina šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirinktos) teismo ar arbitražo jurisdikcijos išlyga:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai teisminei institucijai: kompetentingam valstybiniam teismui arba VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Statybų arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo III Priede nustatyta statybų verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

3.4. Agrarinio verslo sandorio (kontrakto, sutarties) pavyzdinės Agroverslo arbitražo teismo išlygos

Ūkio subjektams – tarptautinio agrarinio verslo (komercinių) sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su užsienio partneriais kontraktų (verslo sutarčių) kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Tarptautinio komercinio arbitražo (TKA) specializuotam Agroverslo arbitražo teismui (tribunolui), siūloma įrašyti juose (jose) šios rūšies sandoriams taikytiną šią tipinę specialios kompetencijos Agroverslo arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Agroverslo arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo IV Priede nustatyta agrarinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Anglu kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to the specialized Arbitration Court of Agriculture, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex IV on hearing international business disputes arising from agricultural commercial activity".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано специализированному Арбитражному суду агробизнеса, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также положениями Приложения IV к нему, устанавливающими порядок рассмотрение коммерческих споров, возникающих из аграрного предпринимательства".

Esant bet kurios tarptautinio agrarinio verslo sandorio šalies (ypač užsienio partnerio) pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos (tipinės) išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA specializuotam Agroverslo arbitražo teismui, sandorį įforminančiame kontrakte (sutartyje) gali būti įrašoma šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirinktos) arbitražo institucijos išlyga:

„Bet koks ginčas ar nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos arba kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai arbitražo institucijai, pagal joje galiojantį arbitražo procedūros reglamentą, arba perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Agroverslo arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo IV Priede nustatyta agrarinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Anglų kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to an arbitration institution selected by the claimant to resolve in accordance with its arbitration rules, or shall be submitted to the specialized Arbitration Court of Agriculture, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex IV on hearing international business disputes arising from agricultural commercial activity".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано в истцом выбранное арбитражное учреждение, для разрешения в соответствии с действующим в нём арбитражным регламентом, или передано специализированному Арбитражному суду агробизнеса, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также положениями Приложения IV к нему, устанавливающими порядок рассмотрение коммерческих споров, возникающих из аграрного предпринимательства".

Ūkio subjektams – Lietuvos vidinių agrarinio verslo sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su vietiniais verslo partneriais sutarčių kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Nacionalinio komercinio arbitražo (NKA) specializuotam Agroverslo arbitražo teismui, siūloma įrašyti jose šios rūšies verslo sandoriams taikytiną šią tipinę specialios kompetencijos Agroverslo arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nereguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Agroverslo arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo IV Priede nustatyta agrarinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Esant bet kurios ar abiejų vidinio agrarinio verslo sandorio šalių pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos tipinės išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA specializuotam Agroverslo arbitražo teismui, sandorį įforminančioje sutartyje gali būti įrašoma šios rūšies verslo sandoriams taikytina šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirinktos) teismo ar arbitražo jurisdikcijos išlyga:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nereguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai teisminei institucijai: kompetentingam valstybiniam teismui arba perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Agroverslo arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir Lietuvos arbitražo asociacijos patvirtintame LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo IV Priede nustatyta agrarinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

3.5. Elektroninio–skaitmeninio (info-technologinio) verslo sandorio (kontrakto, sutarties) Elektronikos-informatikos arbitražo teismo išlygos

Ūkio subjektams – tarptautinio elektroninio-skaitmeninio (info-technologinio) verslo sandorių dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su užsienio partneriais kontraktų (komercinių sutarčių) kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Tarptautinio komercinio arbitražo (TKA) specializuotam Elektronikos-informatikos arbitražo teismui (tribunolui), siūloma įrašyti juose (jose) šios rūšies verslo sandoriams taikytiną šio pavyzdžio tipinę specialios kompetencijos Elektronikos-informatikos arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nereguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Elektronikos-informatikos arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo V Priede nustatyta elektroninio-technologinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Anglų kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to the specialized Arbitration Court of Electronics and Information Technologies, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex V on hearing international business disputes arising from electronics and information technologies commercial activity".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано специализированному Арбитражному суду электроники-информатики, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также Приложением V к нему, устанавливающим порядок рассмотрение коммерческих споров, возникающих из предпринимательства в области электронно-цифровых технологий".

Esant tarptautinio elektroninio-skaitmeninio (info-technologinio) verslo sandorio šalių (ypač užsienio partnerio) pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos tipinės išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA administruojamam Elektronikos-informatikos arbitražo teismui, sandorį įforminančiame kontrakte (verslo sutartyje) gali būti įrašoma šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirenkamos) arbitražo institucijos išlyga:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) arba susijęs su juo ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai arbitražo institucijai, pagal joje galiojančią arbitražo procedūros reglamentą, arba perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Elektronikos-informatikos arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo V Priede nustatyta elektroninio-technologinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka“.

Anglų kalba:

"Any dispute or disagreement arising out of or in connection with this contract (agreement) and not resolved through direct negotiations of the parties or by means of mediation, shall be referred to an arbitration institution selected by the claimant to resolve in accordance with its arbitration rules, or shall be submitted to the specialized Arbitration Court of Electronics and Information Technologies, administered by the Vilnius International and National Commercial Arbitration, to fully resolve in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association) and the procedure in its Annex V on hearing international business disputes arising from electronics and information technologies commercial activity".

Rusų kalba:

"Любой спор или разногласие, возникшее из настоящего контракта (договора) или связанное с ним и не урегулированное прямыми переговорами сторон или путём медиации либо иного посредничества, будет передано в истцом выбранное арбитражное учреждение для разрешения в соответствии с действующим в нём арбитражным регламентом, или передано специализированному Арбитражному суду электроники-информатики, администрируемому Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией, а также Приложением V к нему, устанавливающим порядок рассмотрение коммерческих споров, возникающих из предпринимательства в области электронно-цифровых технологий".

Ūkio subjektams – vidinio elektroninio-skaitmeninio (info-technologinio) verslo sandorio dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų su vietiniais verslo partneriais sutarčių kylančių ginčų išsprendimo teisė būtų deleguota VTNKA administruojamam Nacionalinio komercinio arbitražo (NKA) specializuotam Elektronikos-informatikos arbitražo teismui, siūloma įrašyti jose šios rūšies verslo sandoriams taikytiną šią tipinę Elektronikos-informatikos arbitražo teismo išlygą:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nesureguliuotas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Elektronikos-informatikos arbitražo

teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo V Priede nustatyta elektroninio-technologinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka”.

Esant bet kurios arba abiejų vidinio elektroninio-skaitmeninio (info-technologinio) verslo sandorio šalių pageidavimui ir abipusiam sutarimui, vietoje aukščiau nurodytos tipinės išlygos, deleguojančios ginčo išsprendimo teisę vien tik VTNKA administruojamam specializuotam Elektronikos-informatikos arbitražo teismui, vietinį e-technologinio verslo sandorį įforminančioje sutartyje gali būti įrašoma šios rūšies vidaus verslo sandoriams taikytina šio pavyzdžio alternatyvios (ieškovo pasirinktos) teismo ar arbitražo jurisdikcijos išlyga:

„Bet koks ginčas arba nesutarimas, kilęs iš šios sutarties arba susijęs su ja ir nereguluojamas tiesioginėmis šalių derybomis, mediacijos ar kitokio tarpininkavimo būdu, bus perduotas išspręsti ieškovo pasirinktai teisminei institucijai: kompetentingam valstybiniam teismui arba VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo administruojamam specializuotam Elektronikos-informatikos arbitražo teismui, galutinai išspręsti vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente bei jo V Priede nustatyta elektroninio-technologinio verslo ginčų nagrinėjimo tvarka”.

4. Tarptautinio ir vidinio verslo ginčo išsprendimo galimybės pagal UNCITRAL arbitražo reglamentą

Ūkio subjektams, bet kokio tarptautinio ar vidinio verslo sandorio dalyviams, pageidaujantiems, kad iš jų pasirašomų kontraktų (sutarčių) kylantys verslo ginčai būtų išspręsti arbitražo *ad hoc* tvarka pagal UNCITRAL Arbitražo reglamentą, deleguojant VŠĮ Vilniaus tarptautiniam ir nacionaliniam komerciniam arbitražui (VTNKA) to Reglamento 6 str. nustatytas skiriančiojo ir kompetentingojo organo funkcijas atlikti, siūloma įrašyti juose (jose) šią arbitražo teismo *ad hoc* išlygą:

„Bet koks ginčas, nesutarimas ar reikalavimas, kylantis iš arba susijęs su šia sutartimi, jos pažeidimu, pasibaigimu arba negaliojimu, turi būti išspręstas arbitraže pagal šiuo metu galiojantį UNCITRAL arbitražo reglamentą (2010 m. redakcijos), skiriant VŠĮ „Vilniaus tarptautinis ir nacionalinis komercinis arbitražas“ skiriančiąją ir kompetentingą instituciją to Reglamento 5-6 str. nustatytoms funkcijoms atlikti, veikiant jai minėto Reglamento II Priede taisyklių nustatyta tvarka“.

Anglų kalba:

“Any dispute, disagreement or claim arising out of or relating to this contract, or the breach, termination or invalidity thereof, shall be settled by arbitration in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules (as revised in 2010). The appointed (competent) authority for acting in accordance with the articles 5-6 of the above-mentioned Rules and with the procedure as specified in Annex II thereto shall be Vilnius International and National Commercial Arbitration.”

Rusų kalba:

“Любой спор, разногласие или требование, возникающие из или касающиеся настоящего договора либо его нарушения, прекращения его действия или его недействительности, подлежат разрешению в арбитраже в соответствии с Арбитражным регламентом ЮНСИТРАЛ (2010 г.). Назначаемым (компетентным) органом, уполномоченным представлять любую из сторон или оказывать помощь на основании статей 5-6 упомянутого Регламента и действовать в соответствии с положениями Приложения II к нему, назначается Вильнюсский международный и национальный коммерческий арбитраж.”

5. Arbitražo išlygas papildančios (konkretizuojančios) nuostatos

5.1. Šiame Sąvade išvardintos tarptautinio ir vidinio verslo sandorių (kontraktų, sutarčių) LAA rekomenduojamos arbitražo teismo išlygos gali būti papildytos šiomis nuostatomis:

1) nuoroda į arbitražo teismo arbitrų (trečiųjų teismo teisėjų) skaičių, įrašant jose „vienas“, „trys“ ar daugiau. Siekiant išvengti aklavietės sprendimo priėmimo procese, arbitrų skaičius turi būti nelyginis;

2) nuoroda į arbitražo teismui keliamus kvalifikacijos (profesinės kompetencijos) reikalavimus. Šalys gali susitarti, kad vienasmenį arbitražo teismą arba kolegialaus arbitražo teismo sudėtyje vienas ar daugiau arbitrų (teisėjų) būtų tam tikros kvalifikacijos (profesinės kompetencijos) specialistai, kad arbitrų kolegijos pirmininkas turėtų tam tikrą specialų (specifinį) išsimokslinimą arba arbitravimo patirtį sprendžiant tam tikros rūšies (pvz., verslo draudimo, krovinių apmuitinimo ir pan.) ar tam tikrose ūkinės veiklos srityse (pvz., energetikos, statybų, elektronikos-informatikos, transporto ar kt.) kylančius verslo ginčus.

5.2. Tarptautinio verslo sandorių (kontraktų, sutarties) arbitražo išlygos gali būti papildomos dar ir šiomis nuostatomis:

1) nuoroda į trečiajam arbitrai (arbitražo teismo pirmininkui) keliamus pilietybės reikalavimus. Šalys gali susitarti, kad juo bus skiriamas kitos pilietybės ar tautybės, nei yra ginčo šalys, asmuo;

2) nuoroda į arbitražo vietą. Arbitražo išlygą papildančioje nuostatoje gali būti nurodomas abiem sandorio (ginčo) šalims priimtinas miestas ar kitokia vietovė, kurioje, jų manymu, būtų patogus proceso dalyvių susitikimas;

3) nuoroda į proceso metu bendravimo kalbą ar kalbas. Šalys gali nurodyti vieną joms priimtina procesą kalbą, susitarti dėl dvikalbio proceso, su sinchroniniu vertimu iš vienos kalbos į kitą ar be tos procedūros;

4) nuoroda į taikytiną teisę. Arbitražo išlygą papildančioje nuostatoje gali būti nurodoma abiem sandorio šalims priimtina bet kurios valstybės materialinės teisės sistema, kurios normos turės būti taikomos kilusiam ginčui išspręsti;

5) nuoroda į arbitražo konfidencialumą. Šalys gali susitarti, kad pats jų bylinėjimosi arbitražo teisme faktas ar tam tikri bylos duomenys turi būti laikytini konfidencialia informacija ir be abiejų jų sutikimo neskelbtini, ir kitaip niekam neteiktini, išskyrus įstatyme nustatytas žinybas.

5.3. Nesant atitinkamos nuorodos (ar šalių sutarimo) dėl aukščiau (5.1 ir 5.2 p. p.) aptartų arbitražo išlygas papildančių (konkretizuojančių) nuostatų, visus su tuo susijusius klausimus išsprendžia nustatyta tvarka (vadovaujantis verslo sutartyje įrašyta arbitražo išlyga) sudarytas arbitražo teismas.

5.4. Jeigu kontrakte (verslo sutartyje) nenumatoma arbitražo teismo sprendimo apeliacinio apskundimo galimybė, jo dalis, nustatanti ginčų sprendimo tvarką, gali būti užbaigiama šiuo abipusiu sandorio šalių įsipareigojimu: „*Šalys įsipareigoja arbitražo teismo sprendimą pripažinti galutiniu ir gera valia jį įvykdyti*”.

5.5. Taip įforminta vidinio ir tarptautinio sandorio (kontrakto, komercinės sutarties) dalis, nustatanti kylančių iš jo ginčų sprendimo tvarką, suteikia VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo (VTNKA) administruojamam arbitražo (trečiųjų) teismui, sudarytam pagal LAA patvirtintą **Tarptautinio ar Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamentą** arba **UNCITRAL arbitražo reglamentą**, teisę ir galią išnagrinėti ir išspręsti konkretų ginčą, o jo priimtas sprendimas įgyvendinamas šiuo metu 156 valstybėse – Jungtinių Tautų (Niujorko) 1958 m. Konvencijos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo dalyvėse toje Konvencijoje ir sprendimą vykdančios šalies nacionaliniuose įstatymuose nustatyta tvarka (esant reikalui, taikant priverstinio vykdymo priemones).

6. LAA rekomenduojamos verslo ginčų sprendimo mediacijos (tarpininkavimo) būdu išlygos

6.1. Žinotina, kad mediacija, kaip verslo ginčų (esminių nesutarimų) sprendimo (sureguliuojimo) tarpininkaujant tretiesiems asmenims būdas, skirtingai nuo arbitražinio-teisminio, nesukelia ginčo šalims esminių juridinių (prievolinių-teisinių) pasekmių. Tačiau šio būdo taikymo išdavoje neretai pasiekiami kompromisai, o šalių pasirašyti sutaikinimo (taikos) susitarimai (ypač patvirtinti mediatoriaus parašu ir ginčo šalių duoto „garbės žodžio“ moraline galia) tampa šalims doroviniu imperatyvu – savita priesaika (garantija), kuri savo veiksmingumu ir pragmatiškumu verslo santykiuose neretai prilygsta ir net pranoksta privalomojo vykdymo (teismų ir arbitražų) sprendimų lūkesčius.

6.2. Visada ir visų **vidaus verslo ginčų (nesutarimų) atvejais** LAA Verslo ginčų mediacijos centras tampa įpareigotas organas suteikti mediacijos ar kitokios formos taikinamojo tarpininkavimo paslaugas, kai vidinio verslo sutartyje įrašoma šio pavyzdžio (arba analogiška pagal prasmę) išlyga:

„Bet koks ginčas, nesutarimas ar reikalavimas, kilęs iš šios sutarties ir susijęs su jos vykdymo pažeidimu, pasibaigimu arba negaliojimu, ir nereguluojamas betarpiškomis šalių derybomis, bus išspręstas mediacijos būdu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos taikinamojo tarpininkavimo įstatyme ir LAA patvirtintų Verslo ginčų mediacijos centro veiklos taisyklių nustatyta tvarka. Nepavykus pašalinti nesutarimą mediacijos būdu, šalys pasilieka sau teisę kreiptis į VŠĮ Vilniaus tarptautinio ir nacionalinio komercinio arbitražo (VTNKA) administruojamą arbitražo teismą dėl ginčo galutinio išsprendimo privalomai vykdytinu arbitražiniu-teisminiu sprendimu, priimtu vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme ir LAA Nacionalinio komercinio arbitražo procedūros reglamente nustatyta tvarka“.

6.3. Visada ir visų **tarptautinio verslo ginčų (nesutarimų) atvejais** LAA Verslo ginčų mediacijos centras tampa įpareigotas organas suteikti mediacijos ar kitokios formos taikinamojo tarpininkavimo paslaugas, kai tarptautinio verslo kontrakte (komercinėje sutartyje) įrašoma šio pavyzdžio (arba analogiška pagal prasmę) išlyga:

„Bet koks ginčas, nesutarimas ar reikalavimas, kilęs iš šio kontrakto (sutarties) ir susijęs su jo (jos) vykdymo pažeidimu, pasibaigimu ar negaliojimu ir nereguluojamas betarpiškomis šalių derybomis, bus išspręstas mediacijos būdu, vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinės komercinės taikinamosios procedūros pavyzdiniame įstatyme, jo taikymo vadovo (2002 redakcija) ir LAA Verslo ginčų mediacijos centro veiklos taisyklėse nustatyta

tvarka. Nepavykus pašalinti nesutarimą mediacijos (ar kitokio tarpininkavimo) būdu, šalys pasilieka sau teisę kreiptis į VŠĮ „Vilniaus tarptautinis ir nacionalinis komercinis arbitražas“ (VTNKA) administruojamą arbitražo teismą dėl ginčo galutinio išsprendimo privalomai vykdytinu arbitražiniu-teisiniu sprendimu, priimtu vadovaujantis UNCITRAL Tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdiniame įstatyme ir LAA Tarptautinio komercinio arbitražo procedūros reglamente nustatyta tvarka“.

Anglų kalba:

"Any dispute, disagreement, or claim arising out of this contract (agreement) or the breach, termination, or invalidity thereof and not resolved through direct negotiations of the parties shall be settled by mediation in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Conciliation, its Guide to Enactment (2002) and The Rules of Acting of the Business Disputes Mediation Center, as approved by the Lithuanian Arbitration Association (LAA). In the event of failure to resolve the dispute by means of mediation, the parties reserve their right to take such dispute to Vilnius International and National Commercial Arbitration, for decision by arbitral tribunal, acting in accordance with the UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration and with the LAA International Commercial Arbitration Rules of Procedure (as approved by the Lithuanian Arbitration Association)".

Rusų kalba:

„Любой спор, разногласие или требование, возникающие из или касающиеся настоящего контракта (договора) либо его нарушения, прекращения его действия или его недействительности, и не урегулированное прямыми переговорами сторон, подлежат разрешению путём медиации (либо иного посредничества), в соответствии с ЮНСИТРАЛ Типовым законом о международной коммерческой согласительной процедуре, Руководством по его принятию и применению (2002 г.) и Правилами деятельности Центра медиации по рассмотрению бизнес споров, утверждёнными ЛАА. При недостижении договорённости по урегулированию конкретного спора путём медиации (либо иного посредничества), стороны сохраняют за собой право передать его в арбитражный суд, администрируемый Вильнюсским международным и национальным коммерческим арбитражом, для окончательного разрешения руководствуясь Типовым законом ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже и Регламентом процедуры ЛАА международного коммерческого арбитража, утверждённым Литовской арбитражной ассоциацией.“

6.4. Esant verslo ginčo šalių pageidavimui, LAA Sekretoriatas gali organizuoti taikinamojo tarpininkavimo procedūrą *online* (nuotolinės mediacijos) būdu, vadovaujantis vien tik LAA patvirtintomis Verslo ginčų mediacijos centro veiklos taisyklėmis arba vien tik UNCITRAL Tarptautinės komercinės taikinamosios procedūros pavyzdinio įstatymo nuostatomis, arba LAA Tarpininkavimo-sutaikinimo procedūros reglamento (Žin., 2007, Nr.101-4143) nuostatomis, arba kitokiomis šalims priimtinomis nesutarimui (ginčui) sureguliuoti taikinamosios procedūros (įskaitant pačių ginčo šalių sukurtomis) taisyklėmis su galimais abiejų nesutarimo šalių bendru sutarimu atliekamais jose pakeitimais ar papildymais.